

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7.

Nr. telefonu 279. — Konto czekowe Poczt. Kasy Oszczędn. Nr. 141.123.

Wszystkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi.

Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględnione.

Redakcyja rękopisów nie zwraca.

Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru

5 Mk

Prenumerata: w Krakowie i na prowincyi mies. 120—, kwart. 350— M

w Krakowie z odroczeniem do domu . . . 130—, . . . 380—

Na prowincyi: z przesyłką pocztową 135—, . . . 400—

Za granicą: z przesyłką pocztową . . . 185—, . . . 550—

Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 3— Mk., wiersz nieparol
1-szpalt. Mk 10. Nadesłano Mk 25—. Wiersz nieparolowy i szp
pe kronice Mk 35—, przed kroniką 45 Mk. Wiersz neap. 1 szp
na l. stropie 55 Mk. Zawiadomienia ślubne i gratulacye 100 Mk

Wiadomości aprowizacyjne.

Z Gdańska donoszą: Dnia 5-go bm. zawiązał do portu w Gdańsku statek „Poland“ z transportem mąki amerykańskiej. Dla zakupów wagonowych udziela informacyi Gdańskie biuro dla obrotu towarami: Gdańsk, Gr. Wollbergasse 26, lub Kantor Leopolda Brandstättera i Ska w Krakowie ul. Karmelicka 10.

Co dalej?

Kraków, 9 marca.

(g) Kości zostały rzucone. Rokowania londyńskie nie doprowadziły do żadnego porozumienia. Kontrpropozycje niemieckie odrzucono i skwalifikowano je jako nie nadające się nawet do żadnej rzeczowej dyskusyi. Delegacja niemiecka z ministrem drem Simonsem na czele opuściła Londyn i równocześnie wojska sprzymierzonych obsadziły według zapowiedzianego i dokładnie wypracowanego planu francuskiego i angielskiego sztabu generalnego miasta niemieckie Düsseldorf, Ruhrort i Duisburg. Natychmiast zostały wydane odpowiednie zarządzenia celem ustanowienia nad Renem granicy celnej i ściągania opłat i cel od towarów niemieckich.

Sankcje karne koalicji wchodzi w życie. Nowe, w skutkach swoich nie dające się dziś przewidzieć zawikłania, wiszą nad Europą. Sytuacja jest obecnie, w przeciwieństwie do dni ostatnich, jasna, ale niemniej groźna.

Winę ponoszą Niemcy. Oni przede wszystkim. Zdaje się być kardynalną cechą i wadą zarazem psychiki narodowej niemieckiej: niezrozumienie i niemożność psychologicznego ujęcia charakteru i nastrojów innych narodów. Uznają to już dziś historycy i politycy niemieccy i tej okoliczności przypisują słusznie w znacznej mierze fakt, że Niemcy wogóle parły do wojny a rozpoczynając ją, sromotną ponieśli klęskę.

A jednak Niemcy poznawszy swoje błędy, z poznania tego nie wyciągnęły dla siebie nauki. Dowodzi tego zachowanie się i kontrpropozycje Niemców w Londynie. Między wierszami wyczytać to można nawet z głosów postępowej prasy niemieckiej.

Jaką była kalkulacja i — spekulacja Niemców, niewiadomo. Wszystko wskazuje jednak na to, że na pomoc któregoś z aliantów nie liczyli. Wśród sprzymierzonych istnieją różnice zdań i temu w krajach koalicji nikt nie zaprzecza. Te różnice zdań objawiają się jednak w stosunkowo najmniejszym stopniu jeżeli chodzi o postanowienie traktatu wersalskiego. Na sposób wykonania tych postanowień co prawda inaczej się zapatrywały Francya, a inaczej Anglia i Włochy. Były to jednak różnice w szczegółach co do taktyki. Ale po ostatniej konferencji w Paryżu widocznym było, że wobec Niemców stanie w Londynie front jednolity. Z tem się Niemcy w przededniu wyjazdu do Londynu liczyli i, jak świadczą o tem głosy prasy niemieckiej z owych dni, nie oddawali się żadnym iluzjom co do możliwości przełamania tego frontu.

A jednak rząd niemiecki dał na droge delegacyi swojej odpowiedź na żądania aliantów bardzo niefortunną. Już forma, w jakiej kontr-

Zamknięcie granic Górnego Śląska

Bytom. PAT. Międzysojusznicza komisya w Opolu wydała rozporządzenie, na mocy którego od środy godziny 8-ej zamyka się granice Górnego Śląska. Tylko w bardzo ważnych wypadkach, np. z powodu śmierci członka rodziny, szef międzysojuszniczego biura w Opolu udzielił pozwolenia wjazdu.

Górny Śląsk nie będzie podzielony.

Lwów. (Tel. wł.). Przedstawicielowi lwowskiej „Gazety Porannej“ min. Sapięba oświadczył: Pogłoski o podziale Górnego Śląska są pozbawione wszelkiej podstawy.

Wrzenie w Rosyi sowieckiej.

Moskwa i Petersburg jeszcze w rękach bolszewików.

M. Warszawa. (Telefonem). Z wiarygodnego źródła dowiaduje się Wasz korespondent, że ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało dziś we wtorek radio z Moskwy, w którym rząd sowieków stwierdza, że w Moskwie panuje zupełny spokój. Rząd sowiecki nie opuścił Moskwy. Również Petersburg znajduje się w posiadaniu rządu sowieków. Jedyńc Kronstadt został opanowany przez buntowników, lecz i tam siły sowieckie się bronią, czasami nawet atakują.

Doniesienie to zadaje kłam wiadomości, podanej przez jedną z prywatnych agencji telegraficznych, jakoby rząd polski otrzymał wczoraj radio z Moskwy, w którym powstańcy wzywają do przerwania rokowań w Rydze, gdyż rząd sowieków został obalony.

Paryż. PAT. (W. B. K.). Dzienniki donoszą z Rewla, że siły antybolszewickie w Kronstanie opanowały tor Krasnagórka i garnizon jej przeszedł na stronę rządu prowizorycznego. Słychać, że pułki armii czerwonej w okolicy Pskowa zbuntowały się przeciwko sowiekom.

Moskwa. PAT. (W. B. K.). Rząd zarządził wprowadzenie sądów rewolucyjnych w Kronstanie. Proklamacya rządu zarządza, by natychmiast rozstrzelano te osoby, które podniosły broń przeciwko sowiekom i nie poddały się. Ci, którzy się poddadzą bez oporu, mogą liczyć na łagodne traktowanie.

Moskwa. PAT. (W. B. K.) „Prawda“ donosi z Petersburga, że zbuntowanym marynarzom w Kronstanie przyznano jeszcze dzień jeden do poddania się.

Gen. Kozłowski.

Paryż (EE). „Cause commune“ podaje, iż gen. Kozłowski, kierujący powstaniem w Kronstanie, ukończył akademię sztabu generalnego. Otrzymał on stopień generała w 1913 r. W czasie wojny pracował on w sekcji artyleryjskiej rosyjskiego sztabu generalnego. (Przez pewien czas pełnił gen. Kozłowski służbę w armii czerwonej, lecz podejrzany o porozumiewanie się z kontrrewolucją został ze służby wydalony).

Zinowjew nałożył na głowę Kozłowskiego nagrodę w sumie 5 milionów rubli

Nieprzejednane stanowisko Hardinga wobec Ligi narodów.

M. Warszawa. (Telefonem). Według doniesienia „Chicago Tribune“ z Paryża, prezydent Harding zawiadomił rządy francuski i an-

gielski, że wszelkie ich usiłowania wciągnięcia Stanów Zjedn. do Ligi narodów będą bezowocne.

Echa noty Stanów Zjedn. w sprawie mandatów.

M. Warszawa. (Telefonem). Z Paryża donoszą: „Temps“ dowiaduje się, że rząd angielski w odpowiedzi na notę Stanów Zjedn. do Ligi narodów w sprawie mandatu nad Mezopotamią podkreśla, że nigdy nie dążył do wprowadzenia swego monopolu naltowego w Mezopotamii lub innych krajach mandatowych. Ponadto prosi rząd angielski o pozwolenie opublikowania w prasie korespondencyi, wymienionej w tej sprawie między obu rządami.

Kłopoty Ligi narodów.

Warszawa. Paryski korespondent „Kuryera Warszawskiego“ donosi: Według opinii, panują-

cej w kołach polskich, w sprawie wileńszczyzny chodzi nie o rozstrzygnięcie, lecz tylko o pośrednictwo, gdyż Polacy nie wyrzekają się bynajmniej zasady plebisytu. Sprawa wileńska wprowadziła trudność Ligi narodów w wielkie zakłopotanie, tak, że była chwila, iż rada poważnie nosiła się z zamiarem zaniechania wszelkiego pośrednictwa w tej sprawie.

Specjalna komisya prawna Ligi narodów, pod przewodnictwem Attolico, zajęła się ma wprowadzeniem pewnych zmian do konstytucyi wolnego miasta Gdańska.

Orędzie prezydenta Hardinga zadaje Lidze narodów cios śmiertelny. Jak należy przypuszczać, cios ten skierowany jest przeciw Anglii.

W kołach dobrze poinformowanych zapewniana, iż państwa południowo-amerykańskie wycofują się z Ligi narodów, tak, że Liga stanie się tylko Ligą narodów europejskich

propozycje niemieckie zostały wypracowane, była bardzo niezgrabną. Niemcy twierdzą — nie wchodzimy w jej zakres w słuszność tego twierdzenia — że ich kontrpropozycje za-

wierają w rzeczywistości, po obliczeniu procentów, gotowość Niemiec do zapłacenia około 130 miliardów w złocie, podczas gdy koalicja w Paryżu zażądała 226 miliardów marek w złocie. Tymczasem w Londynie dr. Simons tak te kontrpropozycje przedstawił, że z nich wynikało, iż Niemcy chcą zapłacić tylko 50 miliardów, odliczając ponadto od tej sumy 20 miliardów, które — jak oświadczają — w formie rozmaitych świadczeń i zwrotów już zapłacili. A dopiero z procentów i innych punktów kontrpropozycji dra Simonsa trzeba sobie urobić cyfrę 130 miliardów, jeżeli to, co ofiarują Niemcy, można uważać za realne.

Rzeczoznawcy koalicji nie byli tego zdania i na podstawie ich opinii odrzucił Lloyd George w imieniu koalicji we czwartek propozycje Niemców i wyznaczył im w formie ultimatum termin czterodniowy, zapowiadając równocześnie zarządzenia karne na wypadek, gdyby i następne propozycje niemieckie okazały się niedostatecznymi.

Na poniedziałkowe posiedzenie w historycznym pałacu St. James w stolicy brytyjskiej świat cały czekał z napięciem. Dla zrozumienia rozwoju wypadków zaznaczyć należy, że w międzyczasie, t. j. od czwartku do poniedziałku obie strony, tak sprzymierzeni jak i Niemcy poczynili pewne koncesje i odstąpili od pierwotnych swoich żądań, względnie propozycji. I tak oświadczyły Niemcy gotowość podpisania warunków, postawionych na konferencji paryskiej, ale tylko na lat 5 (t. zn. razem 15 miliardów marek w złocie; jest to t. zw. projekt Seydoux, rzeczoznawcy francuskiego na konferencji w Brukseli). Po upływie tego czasu miałyby się zebrać komisja rzeczoznawców, któraby orzekła, czy zdolność płatnicza Niemiec może sprostać warunkom, dalej podwyższyli Niemcy taksę na eksport z 12 na 30 procent i obstawali przy wydaniu międzynarodowej pożyczki w wysokości 8 miliardów marek. Ale wszystkie te warunki zostały podporządkowane żądaniu pozostawienia Górnego Śląska przy Niemczech.

Sprzymierzeni uznali te propozycje za ab-

solutnie niemożliwe do przyjęcia i z inicjatywy Lloyd George zgodzili się na następujący projekt:

1) Niemcy płacą stałą ratę roczną 3 miliardów marek w złocie przez lat trzydzieści, w miejsce przewidzianych w układzie paryskim lat czterdziestu dwóch. 2) Na eksport niemiecki będzie nałożona taksa w krajach wwozowych w wysokości 30 procent. Przypuszczają, że taksa ta w przeciągu lat pięciu wyniesie 6—8 miliardów. Komisja reparacyjna ma ustalić wysokość kompensat, które będą konieczne, aby ostateczny wynik nowego planu uzgodnić ze sumą ogólną, ustaloną w traktacie paryskim.

Gdy i na ten projekt Niemcy się nie chcieli zgodzić, wszelką dalszą dyskusję uważano za bezcelową i głos oddano — marszałkowi Fochowi.

Jaki będzie dalszy bieg wypadków, nikt przewidzieć nie może. Niemcy uważają dziś za swój obowiązek narodowy nie dać do poznania, że są zakłopotani, ale gesty te nie są miarodajnymi dla oceny sytuacji. Nawet, gdy je widzimy u tak wytrawnego polityka i trzeźwego publicyście, jak Teodora Wolfa. Pisał on w „Berliner Tageblatt“ na naczelnym miejscu w piątek po ogłoszeniu ultimatum Lloyd Georgea:

„Znaczenia „sankcyj“ nie zapoznajemy. Naród niemiecki znieś je, podobnie jak już zniósł wiele bolesnych rzeczy. Całe Niemcy spłacać będą ze szczerem współczuciem na trzy miasta, które mają zostać obsadzone. Ale jeżeli koalicja sądzi, że przez to obsadzenie będzie mogła wszystko wyprowadzić z równowagi, jest to pobożne albo niepobożne oszukiwanie samego siebie. Węgiel nie odgrywa na wiosnę i w lecie tej samej roli co w zimie. Zmysł organizacyjny Niemców, który przecie także sprzymierzeni uznają, będzie wiedział, jak sobie poradzić...”

Zamiast słynnego więc „Säbelrasseln“, groźba przełamania oporu koalicji niemieckim zmysłem organizacyjnym...

Kto się ludzi, okaże najbliższa przyszłość.

Po zerwaniu rokowań z Niemcami.

Przebieg ostatniego posiedzenia konferencji.

Londyn. PAT. (Havas). Na posiedzeniu porannym konferencji wysłuchano expose dra Simonsa w sprawie prowizorycznego uregulowania wypłat niemieckich na okres pierwszych lat pięciu. Posiedzenie popołudniowe wyznaczono zostało na godzinę 4-tą. Postanowienie sprzymierzonych odrzucenia kontrpropozycji niemieckich zostało jeszcze bardziej wzmożone przez niesłychaną zuchwałość, jaka zaznaczyła się w expose dra Simonsa, a zwłaszcza w sprawie odpowiedzialności oraz w sprawie sankcyj karnych, w wykonaniu których zażądał jednotygodniowej zwłoki.

Otwierając posiedzenie Rady najwyższej o godzinie 4-tej popołudniu oświadczył Lloyd George, że nowe propozycje niemieckie są zupełnie nie do przyjęcia i że sprzymierzeni nie mogą odradzać wykonania postanowionych sankcyj karnych. Ostateczne uregulowanie jest konieczne w interesie całego świata. Zarówno Niemcy, jak i alianci oraz neutralni domagają się tego, ponieważ czują konieczność odbudowy na pewnych podstawach. Nawet, gdyby na podstawie propozycji niemieckiej, wszystko w porządku odbywało się przez lat 5, to byłoby niemożliwym po upływie tego czasu otrzymać nawet jednego franka papierowego na odbudowę zniszczonych obszarów. Lloyd George udowodnił, że ciężary niemieckie, jakie zostały ustalone przez traktat paryski, wynoszą tylko 9-tą część długu wojennego Francji, a obowiązki płacenia wynagrodzeń i odbudowy w Anglii są czterokrotnie większe. Dwie kwestye domagają się uregulo-

wania: 1) Wysokość rat, która będzie się stosowała do stanu majątkowego Niemiec, ewentualnie do zarządzeń czynników, które będą raty te ustalały, 2) Ustalenie metody płatniczej, któraby umożliwiła uniknięcie dalszych sporów. Propozycje niemieckie nie chcą uregulowania tych spraw.

L. Wiedeń. (Telefonem). W wywodach swoich na ostatnim wspólnym posiedzeniu z delegacją niemiecką wspomniał Lloyd George również o plebiscycie na Górnym Śląsku, stwierdzając, że jeśli plebiscyt wypadnie na niekorzyść Niemiec, wówczas przyjdzie dr. Simons i oświadczy, że dla Niemiec wytworzyła się nowa sytuacja. Propozycje Niemiec — mówił dalej Lloyd George — nie wystarczają nie tylko na 5 lat, ale nawet na 5 tygodni. Dziwnem jest, że Niemcy nie chcą uznać odpowiedzialności swej za wojnę, która to odpowiedzialność jest podstawą traktatu wersalskiego.

Specjalny korespondent Havasa telegrafuje, że sprzymierzeni czynili wszelkie możliwe wysiłki celem dojścia do porozumienia z Niemcami, spotkali się jednak z nieprzejednanym stanowiskiem Niemiec. Co do wyjazdu delegacji niemieckiej, który ustalono początkowo na dziś popołudniu, nie jest on jeszcze zupełnie pewny. Wedle rozszerzających się pogłosek, rzeczoznawcy niemieccy mają w dalszym ciągu pracować nad przygotowaniem nowego sposobu wypłat odszkodowania. Koła francuskie odnoszą się z niedowierzaniem do tych wiadomości.

Sankcje karne weszły w życie.

Paryż. PAT. (Havas). Francuska najwyższa rada wojenna zwołana została na posiedzenie w pałacu Elizejskim. Rada obraduje pod kierownictwem prezydenta Rzeczypospolitej.

Paryż. PAT. (Havas). „Echo de Paris“ donosi z Londynu: Na skutek konferencji pomiędzy marszałkiem Wilsonem i Fochem jest jedna dywizja angielska gotowa wymaszerować do prowincji nadreńskiej. Stoi ona już na stopie wojennej pod komendą gen. Cavona. Także flota angielska jest gotowa do wypłynięcia, gdyby alianci postanowili zastosować nacisk na Niemcy przez zarządzenia na morzu.

Bruksela. PAT. (Havas). Rada ministrów zajmowała się politycznymi, gospodarczymi i wojskowymi wynikami konferencji londyńskiej. Armia belgijska jest gotowa natychmiast przystąpić do zrealizowania sankcji wojskowej, szczególnie do zajęcia pewnych ważnych punktów na prawym brzegu Renu.

L. Wiedeń. (Telefonem). Z Berlina donoszą: Dzisiaj rano kawaleria francuska i automobily pancerne wkroczyły do Düsseldorfu. Oddziały francusko-belgijskie zajęły w południe miasto Duidsburg. Flotyla rzeki Renu zajęła Ruhrort.

Odezwa rządu niemieckiego

Berlin. PAT. Prezydent Rzeszy niemieckiej Ebert i kanclerz Fehrenbach wydali do mieszkańców miasta Düsseldorfu następującą odezwę:

Przeciwnicy nasi w wojnie światowej postawili niesłychane, niewykonalne żądania w gotówce i w dobrach. My i nasze dzieci i wnuki mamy stać się niewolnikami nieprzyjaciół naszych. Naszym poświęceniem mamy usankcjonować i wykonać układy, które nie mogą być wykonane nawet przez kilka generacji. Nie możemy tego uczynić. Nasz honor, nasza godność nie pozwala nam na to. Łamiąc traktat wersalski, przeciwnicy nasi obsadzają dalsze obszary niemieckie. Gwałtowni nie możemy przeciwstawić gwałtu, jesteśmy bez broni, lecz apelować będziemy do świata, aby wszyscy którzy mają jeszcze poczucie sprawiedliwości, usłyszeli, że prawo zostało podeptane. Z obywatelami, którzy znośić muszą panowanie obce, cierpi cały naród niemiecki. Rodacy! zachowujmy się z godnością, wobec panowania gwałtu. Głowa do góry, nie dajcie się porwać do czynów nierozważnych, wytrwajcie i bądźcie ufnymi, że rząd nie spocznie, dopóki obce gwałty nie cofną się przed naszym prawem.

L. Wiedeń. (Telefonem) Z Berlina donoszą: W parlamencie niemieckim kanclerz Fehrenbach doniósł o zerwaniu rokowań londyńskich i o wyjeździe delegacji niemieckiej z Londynu. Kanclerz niemiecki wyraził protest przeciw hardym zarządzeniom karnym koalicji, nazywając je gwałtem i naruszeniem traktatu wersalskiego i oświadczył dalej, że to, czego żądają alianci jest niemożliwym do wykonania.

Zarządzenia celne nastąpią w czwartek.

L. Wiedeń. (Telefonem). Prezydent ministrów Briand oświadczył wobec przedstawicieli biura Reutersa, że zarządzenia celne wejdą w życie już we czwartek.

Wrażenie w Paryżu

Paryż. PAT. Wiadomość o zerwaniu rokowań w Londynie nie wywarła w Paryżu żadnego wrażenia.

Zawiadomienie rządu polskiego o podjęciu środków przymusowych wobec Niemiec.

M. Warszawa. (Telefonem). Ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało dziś telegraficzne zawiadomienie, że państwa sprzymierzone przystąpiły w dniu dzisiejszym do wykonania zapowiedzianych sankcyj karnych wobec Niemiec.

Czechosłowacy nie weźmie udziału w zarządzeniach przeciw Niemcom.

Praga. PAT. „Czas“ został upoważniony do stwierdzenia, że Czechosłowacy nie weźmie udziału w zarządzeniach przymusowych przeciwko Niemcom, i że wszelkie inne pogłoski są niezasadzone.

2 miliony dunamów ziemi dla celów kolonizacji żyd. w Palestynie

Warszawa. „N. Hajnt“ donosi z Paryża: Dr. Weizman oświadczył korespondentowi „N. H.“, że administracja brytyjska czyni wszelkie możliwe starania, aby Organizacja syońska otrzymała odpowiednią ilość ziemi dla celów kolonizacyjnych. W pierwszym czasie będzie mogła Organizacja syońska otrzymać dwa miliony dunamów ziemi na 99 lat, po niskich cenach.

W najbliższym czasie kolonizowane zostaną trzy grupy: grupa 1000 rodzin z Kanady, które posiadają wydoskonalenie w rolnictwie, jakoteż środki pieniężne i narzędzia. Administracja angielska oświadczyła gotowość przeprowadzenia

tych narzędzi bez opłat cłowych. Ponadto zostaną osiedleni grupa b. legionistów i grupa rolników.

Pożyczka dla emigrantów palestyńskich.

Londyn. (ZBK.). Komisja syońska uchwaliła udzielać pożyczek nowoprzybyłym drobnym kupcom i rzemieślnikom. Pożyczki te nie powinny przekraczać sumy 500 funtów. Zostały one umożliwione przez kredyt Anglo-Palestine Company w wysokości 6000 funtów, za który Organizacja syońska objęła gwarancję na 33 proc. Podobny układ zawarto z Kupath-Am (Bank ludowy).

Protest przeciw ograniczeniu imigracji do Ameryki.

New-York. (ZBK.). Na 12-ym rocznym zebraniu „Hiasu“, w dniu 13-go lutego przyjęto następującą rezolucję: 1) ponieważ większość imigrantów stanowią żony dzieci obywateli amerykańskich, 2) ponieważ przyjęcie tego billu uniemożliwiłoby połączenie tysięcy żon, dzieci, rodziców, siostr i braci z ich mężami, ojcami i innymi krewnymi, rozłączeniymi na skutek wojny, co byłoby bardzo dotkliwie dla obywateli i mieszkańców Ameryki, 3) ponieważ przyjęcie billu doprowadziłoby do tego, że obywatele i mieszkańcy Ameryki wysyłałby z granic corocznie dla swych rodzin miliony dolarów, które mogłyby być zużyte w samej Ameryce na cele produkcyjne, 4) ponieważ w tym wypadku żony, dzieci, ojcowie, matki, siostry i bracia obywateli amerykańskich nie będą mogli się dostać do Ameryki, gdyż będą, jak to zwykle bywa w takich razach wyprzedzeni przez żywoło nępożądane 5) ponieważ bill popełnia wielką niesprawiedliwość względem mniejszości narodowej w Europie wschodniej — względem nowopowstałych albo powiększonych na skutek wojny państw, a szczególnie dotkliwie odbiłby się na państwach wojny oraz pogromów, których narodowi bill nie uznaje i którzy wobec tego zostali dołączeni do procentów imigrantów kraju, z którego pochodzą i 6) ponieważ bill został przyjęty bez gruntownego zbadania — wobec tego

5000 obywateli amerykańskich, zebranych tutaj, jednomyślnie najenergiczniej protestują przeciwko temu nieracjonalnemu, nieamerykańskiemu, nie demokratycznemu oraz nieludzkemu billowi i żądają, o ile bill nie będzie cofnięty w całości, to żeby zostały uczynione przynajmniej zmiany, któreby umożliwiły: 1) połączenie rodzin; 2) sprawiedliwy stosunek do mniejszości narodowych oraz państw nowopowstałych i powiększonych; 3) żeby procenty liczono według liczby emigrantów mieszkających w Ameryce w r. 1920, a nie 1910; oraz 4) żeby procent emigrantów podwyższony został do 10.

Zebranie uchwaliło przestać odpisywać rezolucji do przewodniczącego i członków komisji imigracyjnej przy senacie, do przewodniczącego i członków komisji przy kongresie, do przewodniczącego senatu, do przewodniczącego kongresu oraz do prezydenta Stanów Zjednoczonych.

Waszyngton. (ZBK.). Z New-Yorku donoszą: Bill w sprawie ograniczenia imigracji do Ameryki już ostatecznie przyjęty przez senat, przewyższył żądania komisji imigracyjnej. Komisja imigracyjna żądała ograniczenia do 5 proc., a senat uchwalił ograniczenie imigracji według narodowości do 3 proc. danej narodowości, mieszkającej od 1910 r. w Ameryce. Liczba imigrantów z Polski będzie dopiero obliczona.

Prezydent Harding a ograniczenie imigracji do Ameryki.

Warszawa. „Jud“ donosi z Nowego Jorku pod datą 6 bm.: W dniu objęcia przez prezydenta Hardinga władzy przedstawiła mu się delegacja wszystkich większych Organizacji żydowskich i przedłożyła mu memoriał w sprawie imigracji, w którym nowy prezydent proszony jest, ażeby nie zatwierdził billu o ograniczeniu imigracji do Ameryki.

Dnia 4. bm. ogłosiła cała prasa żydowska arty-

kulę powitalną na cześć nowego prezydenta, w których wyraziła także życzenie, ażeby prezydent nie zatwierdził uchwały senatu o imigracji. Dzienniki zwróciły uwagę, że w Polsce i na Wschodzie Europy znajdują się tysiące Żydów, posiadających krewnych w Ameryce. Niewpuszczenie tych Żydów do Stanów Zjednoczonych, równałoby się zniszczeniem ich egzystencji.

Żydzi na Ukrainie.

Tarnów. (R. B. D. W. ministerium dla spraw żydowskich U. R. Z. przedstawicielowi R. B. D. o stosunkach żydowsko-ukraińskich zakomunikowano, co następuje: Z wiarygodnego źródła jest wiadomo, że stanowisko żydostwa na Ukrainie w stosunku do bolszewików uległo zupełnej zmianie. Znane są fakty finansowania przez Żydów ruchu powstańczego przeciw komunistom. Żydowska inteligencja bierze czynny udział w powstaniach. W okręgu Ekaterinosławia są nawet żydzi atamanami. Wystąpienie Żydów przeciw bolszewikom wpłynęło na zniszczenie się antysemityzmu, którego teraz na Ukrainie ze strony Żydów nie ma (? Red. N. D.). Działalność Żydów wywołuje represje ze strony bolszewików. Jedną z ostatnich wiadomości z Ukrainy, bolszewicy rozstrzelali działaczy żydowskich: Persica Ginzburga, Barabasza (dyr. banku w Odessie) i innych.

Pogromy na Ukrainie nie ustają.

Paryż. (ZBK.). Przybył tu z Moskwy dr. Rosenblatt, przedstawiciel American Joint Distribution Committee. Donosi on, że pogromy na Ukrainie trwają nadal.

Bandyckie sprawki Bałachowicza.

Od szeregu miesięcy ogłasza prasa żydowska autentyczne fakty o niesłychanych zbrodniach, jakich dopuszcza się „armia“ Bałachowicza. Obfity

material zebrały w tej sprawie Żydowska Rada Narodowa w Warszawie zakomunikowała odnośnym władzom, a posłowie żydowscy wnieśli szereg interpelacji w Sejmie. Rząd i prasa polska wobec wszystkich tych publikacji zachowują się obojętnie. W numerze 37 naszego pisma z 9. lutego ogłosiliśmy tresę broszury, napisanej przez pułkownika „armii“ Bałachowicza, który pokłócił się ze swoim szefem i ogłosił szereg zbrodni „generała“ Bałachowicza, za które bestyjski człowiek ten powinien być już dawno stanąć przed sądem, jak tego domagają się posłowie żydowscy. Dopiero gdy oskarżenia te wydrukował „Naprzód“ w nrze 45 z 25. lutego, opamiętali się nasi posłowie socjalistyczni i wnieśli interpelację do ministra sprawiedliwości i ministra spraw wojskowych, w której zapytują:

„Czy PP. Ministromi znane są powyżej opisane fakty? Czy przedsięwzięli już PP. Ministrowie jakieś kroki, celem zbadania, o ile prawdziwe są przytoczone zarzuty? Czy prawdą jest, że generał Bałach-Bałachowicz i jego wojska znajdują się na terytorium, podległym władzom Rzeczypospolitej Polskiej, że korzystają z praw gościnności, a nawet z udogodnień rządowych Polski, Czy, wobec tego, że według obowiązujących przepisów prawnych nawet nieobywatele państwa polskiego za zbrodnie, popełnione choćby poza obszarem Rzeczypospolitej, jeżeli zostaną przytrzymani w granicach państwa polskiego, odpowiadają karnie wobec władz polskich, czy PP. Ministrowie poczynili odpowiednie kroki, ażeby gen. Bałachowicz i jego podkomendnych za wymienione zbrodnie postawić przed sąd i odpowiednio ukarać?“

Czekamy na odpowiedź rządu.

Konferencja krajowa stronnictwa syon. w Krakowie.

Komitet Centralny Stronnictwa Syonistycznego, w zach. Małopolsce i Śląsku w Krakowie zwołuje na dzień 27. i 28. bm. do Krakowa

KONFERENCJĘ KRAJOWĄ

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie — Poseł Dr. Thon.
- 2) Wybór biura konferencyjnego.
- 3) Sprawozdanie Kom. Centr. — Dr. L. Kohn.
- 4) Sprawozdanie finansowe — Dr. Ch. Hilfstein.
- 5) Obecna sytuacja w syonizmie i Keren Hajesod — Dr. W. Berkelhammer i Dr. S. Pilzer.
- 6) Nasze położenie polityczne — Referent Poseł Dr. O. Thon.
- 7) Nasze najbliższe zadania kulturalne — Referent Dr. L. Kohn.
- 8) Zmiana § 36 statutu i wybór nowego Komitetu Centralnego.

Po sprawozdaniu i referatach odbędzie się dyskusja

Konferencja obradować będzie w wielkiej sali Kahału przy ul. Krakowskiej 1. 41. Pierwsze posiedzenie rozpocznie się punktualnie o godz. 9 1/2 przedpołudniem. Wstęp dla delegatów i gości tylko za okazaniem imiennego zaproszenia.

Zarazem wysłała się poszczególnym Komitetom Lok. i grupom miejscowym cyrkularz w sprawie konferencji.

Wybory delegatów muszą być dokonane najpóźniej do 15. bm. na podstawie listy szeklowców z roku 5680 i podane do wiadomości Kom. Centr. najpóźniej do 20. bm. Nadto odbędzie się wieczorem 27. bm. posiedzenie celem założenia organizacji szkół i kursów hebrajskich i wyboru prowizorycznego wydziału. Zarządy wszystkich szkół i kursów w zach. Małopolsce i Śląsku uprasza się tą drogą o podanie do wiadomości Sekretariatu K. C. (Kraków, Stradom 15. of. I. p.) adresu kierownikom.

Niemojewski contra Lutosławski.

Psuje się coś w państwie duńskim. Na podwórku reakcji polskiej nowy gotuje się bój. Oto dwaj jej duchowi przywódcy poróżnili się. Andrzej Niemojewski i ks. Lutosławski. Dwa te nazwiska stanowiły dotąd jeden symbol. Obecnie drogi ich zaczynają się rozchodzić. Niemojewski atakuje ks. Lutosławskiego z powodu jego klerykalizmu, napisał na Y. M. C. A. i t. d. Oto co pisze w nrze 542 „Myśli Niepodległej“:

„Czy nasza prasa narodowo-polityczna zdobyła się na to, aby w interesie naszego państwa ojezystego skarcić szkodliwą działalność księdza Lutosławskiego? Nie. Ona milczy.

My jednak milczeć nie będziemy i powiemy coś jeszcze, co może być dla całego obozu konserwatywnego bardzo przykre.

Wiadomo nam, że z jednej strony bolszewicy, a z drugiej strony Niemcy czynią wszystko, aby wywołać u nas wojnę domową, albo co najmniej groźne rozterki wewnętrzne. Wystąpienia księdza Lutosławskiego, który chce wywołać u nas wojnę pomiędzy katolikami i innowiercami, są pedzeniem wody na młyn naszych wrogów. Może ksiądz Lutosławski tego nie rozumie, ale w takim razie jako polityk jest niepoczytalny (sic! Red. „N. Dz.“). Miecz wpływów, którym się posługuje, jest bronią w rękę szalonego.

Jakkolwiek pustym jest ten szczepek oręża dawnych sprzymierzeńców, to przyznać jednak należy, że jesteśmy świadkami zabawnego pojedynku. Niemojewski contra ks. Lutosławski!

Rozpowszechniajcie „NOWY DZIENNIK“

Przegląd polityczny.

Ludendorff i Lenin.

W „Militärwochenblatt“ stara się Ludendorff usprawiedliwić rząd Bethmana-Hollwega z powodu poparcia, jakiego udzielił bolszewikom w czasie rewolucji rosyjskiej.

„W Rosji — wywodzi Ludendorff — wybuchła w marcu 1917 rewolucja, wywołana przez koalicję, w szczególności przez angielskiego posła Buchanana a car został obalony przez swych sprzymierzeńców w chwili, gdy począł okazywać skłonność do zawarcia pokoju. Należało się spodziewać — a dalsze wypadki wykazały słuszność tego poglądu, że stronictwa, które w ten sposób doszły do rządów, nie zechcą zawrzeć pokoju, lecz dalej będą walczyć“. To oczywiście nie było na ręce rządowi niemieckiemu tem więcej, że Ameryka znaczne nadsyłać poczęła posiłki koalicji. „Rewolucja w Rosji odsłaniała możliwość — pisze Ludendorff — zaatakowania po zawarciu pokoju z Rosją koalicji ze skutkiem, stwarzając położenie, które przedtem nawet pomyśleć się nie dalo. Ówczesny kanclerz obiecywał sobie, że wysyła Lenina do Szwecji przyspieszy proces rewolucji w Rosji i wzmocni prądy pokojowe, nurtujące wojsko i lud rosyjski. Niemieckie naczelné dowództwo nie wiedziało, kto doradzał rządowi niemieckiemu wysłanie Lenina do Szwecji. Przypuszczało ono, że propozycja pochodzi z kół socjalnej demokracji. Samo naczelné dowództwo znało Lenina zaledwie z nazwiska. Ludendorff twierdzi, że sztab generalny, który z polecenia rządu wystawił Leninowi i tow. paszporty, działał jedynie jako narzędzie ówczesnego rządu.

Polityka orientalna Churchilla.

Współpracownik dyplomatyczny „Daily News“ dowiaduje się, że Churchill wystąpił z zakrojonym na szeroką skalę planem ukształtowania polityki brytyjskiej w Mezopotamii. Według wspomnianego planu dąży Churchill do utworzenia państwa arabskiego, któreby obejmowało prowincje Mossul, Bagdad i Basrę. Emir Fejzal ma zostać królem tego państwa. Prawa Wielkiej Brytanii jako mandatarjusza ograniczyłyby się w stosunku do tego państwa tylko do roli „doradcy administracyjnego i opiekuna“, podczas gdy W. Brytania powstrzymywałaby się od wszelkiej kontroli wojskowej. Zdaje się, że plan ten spowodował Anglię do wystąpienia na Radzie Ligi narodów z wnioskiem odroczenia decyzji w sprawie Mezopotamii aż do podróży Churchilla do Kairo. Wszystko to jednak nie przekroczyło jeszcze ram projektu. Jeśli plan ten zostanie wykonany, wówczas Anglia zadowolili nie tylko Radę Ligi narodów i pozyska króla Hedżasu, który w międzyczasie skarżąc się na to, że Anglia nie dotrzymuje przyrzeczeń, odmawia ratyfikacji traktatu sevrskiego, lecz Churchill pozyska tych wszystkich, którzy domagają się od rządu angielskiego ograniczenia wydatków wojskowych na Wschodzie. Jako współpracownika w nowo utworzonym urzędzie kolonialnym „Middle-East“ przybrał sobie Churchill por. Lawrence'a, który znany jest ze swojej sympatyj dla Arabów a przede wszystkim dla Emira Fejzala.

Jak donieśliśmy, miał min. Churchill zamiar zwiedzić podczas swojej podróży także Palestynę i Mezopotamię. Obecnie donosi Reuter, że pilne sprawy urzędowe uniemożliwiają Churchillowi dłuższą podróż i dlatego wyjeżdże on tylko do Egiptu, gdzie powoła do siebie naczelných Komisarzy Palestyny i Mezopotamii i odbędzie z nimi konferencję w sprawach dotyczących tych krajów.

Anglia a Egipt.

Rząd angielski ogłosił niedawno raport komisji lorda Milnera, wyznaczonej w celu wypracowania projektu konstytucji dla Egiptu. W raporcie tym, opartym na długich rokowa-

niach z Egipcjanami, komisja pisze, że nadszedł czas, by spełnić przyrzeczenie i nadać Egiptowi samorząd i to na podstawie traktatu z rządem egipskim, który jednocześnie ogłosiłby niepodległość Egiptu i zapewnił Anglii nietykalność jej interesów nad Nilem.

Główne punkty tego raportu brzmią: 1) Wielka Brytania uzna niepodległość Egiptu. 2) Zostanie zawarty traktat, przez który Wielka Brytania zagwarantuje nierozdzielalną całość Egiptu, a Egipt zobowiąże się do udzielenia Anglii wszelkiej możliwej pomocy w razie wojny. 3) Wielka Brytania będzie miała prawo utrzymywać w Egipcie wojska, celem ochrony komunikacji państwowych. 4) Egipt będzie miał prawo do utrzymywania własnego przedstawicielstwa dyplomatycznego zagranicą, pod warunkiem nie naruszenia interesów brytyjskich. 5) Dawne traktaty zostaną zniesione. Wielka Brytania będzie miała prawo do interwencji w sprawach prawnych lub administracyjnych, które bezpośrednio krzywdziłyby cudzoziemców. 6) Egipt wyznaczy wspólnie z rządem angielskim radcę finansowego i wyższego urzędnika w ministerium sprawiedliwości.

Raport lorda Milnera wywołał w Anglii wielkie wrażenie. Opinia publiczna jest w tej kwestyi równie podzielona, jak był gabinet angielski. Liberalni uznali propozycje lorda Milnera, dotyczące zniesienia protektoratu angielskiego w Egipcie i zorganizowanie Egiptu niezależnego, z pewnymi gwarancjami dla interesów angielskich. Imperyalistyczna prasa unionistyczna przeciwnie potępia stanowczo ustępstwa, jakie lord Milner proponował i uważa je za bardzo niebezpieczne dla cesarstwa brytyjskiego.

Ustąpienie lorda Milnera przypisywane jest w części temu, że nie mógł nakłonić swoich kolegów ministerjalnych do przyjęcia swego raportu o Egipcie, gdy zdołał już przeprowadzić, że egipscy delegaci nacjonalistyczni raport przyjęli.

Obecnie ogłasza Cecil Harnesworth, podsekretarz stanu dla spraw zagranicznych, że rząd, zbadawszy sprawozdanie lorda Milnera, przyszedł do przekonania, iż protektorat nie jest właściwą formą stosunku Egiptu do Anglii. Rząd nie powziął dotąd żadnej decyzji co do kroków, zalecanych przez Milnera, lecz pragnie konferować w tej sprawie z delegacją, którą wyznaczylby sultan egipski. Rząd angielski pragnie w ten sposób znaleźć drogę, na której w równej mierze zostałyby zabezpieczone interesy angielskie, gwarancje dla państw obcych oraz uzasadnione aspiracje narodu egipskiego.

Adres powyższej treści wysłał rząd londyński do sultana Egiptu.

Z czasopiśmiennictwa.

„RINGEN“. Nakładem wydawnictwa „Ringen“ w Warszawie, Senatorska 38, ukazał się pierwszy numer futurystycznego miesięcznika żydowskiego „Ringen“ (Ogniwo). Zdobny winiętą tytułową i obrazami Henryka Berlewiego. Zeszyt zawiera: Z. Segalowicza: Święty grzech; Altera Kauzne: Turek; Mosze Broderzona: W jesienną noc; Michała Weicherta: Dramolety Daniela; Nie; Jehosua Perlego: W mieście; Izraela Sterna: Dla ciekawych; Henryka Berlewiego: W walce o nową formę; Michała Weicherta: Między dwoma światami. — Do nabycia u M. I. Frajda w Warszawie, Rymarska 16.

„DER JUDE“. Dziesiąty zeszyt piątego rocznika „Der Jude“ za styczeń br. wyszedł z druku zawiera: Arnolda Zweiga: Dzisiejszy antysemityzm niemiecki. Erwina Kohna: Projekt wspólnoty pracy dla naukowego wychowania gospodarczego. Jakóba Rabinowicza: Bialik i nowoczesna poezja hebrajska. S. I. Agnon: Odtrącony, N. M. Gelbera: Projekt żydowskiej kolonizacji Palestyny z r. 1840. Artura Ruppina: Rozwój spółek w Palestynie. Hugo Bergmanna: Zjednoczenie palestyńskich robotników. Mosesa Beilinsona: List z Włoch. Hansa Kohna: Konferencja katowicka. I. M. Simchoniego: Nowość z dziedziny starszej poezji hebrajskiej i A. I. Brawera: Przyczyna do pamiętników Bera Bolechowera. — Do nabycia w „Jüdischer Verlag“ w Berlinie NW. 7, Dorotheenstr. 55. Cena abonamentu: kwart. 15 M. niem.

Z sali koncertowej.

XIII. KONCERT SYMFONICZNY. — JÓZEF SŁIWIŃSKI.

Orkiestralny styl Montuski w uwerturze „Flisa“ i muzyce baletowej do „Kumoszek wioskarskich“ uderza haydnowską wprost naiwnością i prostotą faktury melodyjnej i harmonijnej; jedynie nie tylko obsada orkiestry bogatsza w instrumentach blaszanych dodaje jaskrawszej barwy muzyce tej nie poznać, że powstała na długo po klasykach i że isniełi przed nią romantycy, nie mówiąc już o Chopinie. W sonetach krymskich stara się Montusko uchwyścić nastrojowe momenty muzyczne tych precudnych arcydzieł i stwarza małe, piękne obrazki. Atoli tego rodzaju styl kompozytorski, obracający się w granicach muzyki ściśle tonalnej, a nawet diatonicznej nie mogą wprost oddać treści i bogatego kolorytu muzycznego tkwiącego w tych sonetach, a antycypowanego o cały wiek. Kompozytor tych sonetów może dopiero powstanie

Z konieczności (dla pomieszczenia chóru i solistów) zmieniono rozkład orkiestry przez przeniesienie instrumentów drewnianych na poprzek sceny. poza instrumenty smyczkowe — jak to zresztą bywa na całym świecie — co i tu okazało się nader szczęśliwym, gdyż głos całego drzewa idzie jako całość akordowa wprost na widownię, a nie w kulisy; zyskano także dużo miejsca, a jeśli jeszcze umieszczonoby pierwsze i drugie skrzypce parami na samym przodzie brzmienie byłoby jeszcze lepsze. W każdym razie należałoby zastrzymać to rozmieszczenie już raz na zawsze, (żeby tylko niniejszy skromny głos dotarł do uszu „miarodajnych czynników“). Orkiestra, chór i soliści (pp. Jaworzyńska, Ciechanowska, Tukatsch i Mazanek) byli niezłe przygotowani (poł batutą p. Walewskiego), tylko orkiestra przykrywała w silniejszych miejscach zupełnie głos chóru i solistów, wobec czego nie wszystko wychodziło.

Wielki szopenowski Józef Słowińskiego (III koncert w tym sezonie) zgromadził w Sokole tłum publiczności, której część przyszła widocznie dla dobroczynnego celu koncertu. Na sali panowała nieznośna atmosfera upału, od którego ortepian się wciąż rozstrajał i struna pękła. Ołbrzymia długość i ciągłość programu (jedna pauza) przyczyniła się jeszcze do wzmóżenia tego ciężkiego nastroju. Na szczęście artysta grał przeważnie po mistrzowsku. Pomijając boczne uderzenia i drewniany ton w forte (stałe widocznie wady) wywarła interpretacja najgłębsze wrażenie, że zapominało się o atmosferze.

Dr. Henryk Apte

Związek honorów i warsztatów współdzielczych „ZKWS“ w Krakowie

zawiadamia, że ryż i mąka są awizowane. — Członkowie reflektujący na przydział muszą natychmiast złożyć przedpłatę. 415

Kółko Miłośników Tańca

wyraża serdeczne podziękowanie Komitetów. Pań za energiczną pracę na zabawie dnia 6 go marca br. 870

Zakład lek. dentystyczno-techniczny w Łożajsku

dobrze prosperujący jest do wynajęcia lub też do przedania dla lekarza dentysty lub technika dentyst. Wiadomość B. Steinbock, Łożajsk. 417

Członków Sziru

zawiadamia się, iż najbliższa próba chóru mieszanego odbędzie się w czwartek dnia 10-go bm. w sali Gimnastycznej Żyd. szkoły ludowej przy ulicy Brzozowej, punktualnie o godzinie 8-mej wieczór. 423

Oświadczenie.

W dniu 20 listopada 1920 r., na rynku w Wadowicach obrazilem słuch. praw p. Józefa Zollmanna z Wadowic. Oświadczam, iż obrazem ta nastąpiła wnieślienia i żałując tego, najmocniej go za to przepraszam. Wadowice, 23 lutego 1921 r. 420 Samuel Scharfow

KRONIKA.

Kraków, 9 marca.

SPRAWA WYBORU NOWYCH WICEPREZYDENTÓW.

W poniedziałek odbyło się posiedzenie przedstawicieli klubów radzieckich, podczas którego prez. Fedorowicz poinformował zebranych w jakim stadium znajduje się sprawa uchwały Rady miejskiej dotycząca powiększenia liczby wiceprezydentów o jednego oraz zniesienia numeracji wiceprezydentów. Gdy się okazało, że na podstawie obowiązujących dotychczas w Małopolsce ustaw austriackich sprawa nie może być załatwiona w drodze rozporządzenia min. spraw wewnętrznych, postanowił min. Skulski odnośną ustawę przedstawić sejmowi do uchwalenia. Sprawa wejdzie w najbliższych dniach na Radę ministrów i będzie przedłożona sejmowi, a następnie Komisji administracyjnej. Po załatwieniu w Komisji dostanie się pod obrady sejmu.

Wobec tego zwrócił się prez. Fedorowicz do przedstawicieli klubów radzieckich z zapytaniem czy ma się wstrzymać z rozpisaniem wyboru aż do załatwienia sprawy przez sejm czy też w najkrótszym czasie rozpisze wybór na I. wiceprezydenta. — Reprezentanci klubów wyrazili zapytanie, że należy bezzwłocznie przystąpić do wyboru jednego wiceprezydenta z zastrzeżeniem równorzędności, wybór zaś nowo kreować się mającego wiceprezydenta nastąpi dodatkowo po uchwale sejmowej.

Ponieważ szereg radców miejskich pełni obowiązki poselskie, a z powodu głosowania nad konstytucją w sejmie nie mogliby wziąć udziału w wyborze, przeto wybór będzie tak rozpisany, aby obowiązki poselskie z radzieckimi nie kolidowały.

Zbiórka na plebiscyt górnośląski, urządzona przez artystów wszystkich teatrów krakowskich w dniach 3 i 4 bm. przyniosła, jak donosiliśmy przeszło 700.000 mk. Dotychczas żadna zbiórka w Krakowie takiego rezultatu nie wydała. Jest to niewątpliwie zasługą pp. artystek i artystów scen naszych, którzy nie szczędząc trudów z wielkim poświęceniem w obu dniach zbiórki pracowali w dzień przy zbiorce w mieście, wieczór zaś w kabaretach.

Prezydium obywatelskiego komitetu plebiscytowego województwa krakowskiego przesłano na ręce prezesów filii Związków artystów czterech teatrów krakowskich gorące podziękowanie za obywatelski współdziałanie oraz ofiarną pracę dla powiększenia funduszu plebiscytowego.

Ze spraw miejskich Dnia 7-go marca 1921 r. odbyło się posiedzenie Komisji administracyjnej, na którym uchwalono podwyższenie opłat rzeźniarskich, przyznano jednej firmie zwrot opłat od spirytuzów wywozowych z miasta i załatwiono kilka spraw osobistych.

Następnie na wspólnym posiedzeniu z sekcją składową uchwalono przedstawić Radzie m. wnoski w sprawie częściowego podwyższenia podatku gm. do podatku spożywczego i w sprawie podwyższenia opłaty gminnej od trunków.

Urząd rozjemczy dla spraw najmu. Na podstawie nowej ustawy o ochronie lokatorów, zorganizowany został Urząd rozjemczy dla spraw najmu, który rozpoczął już swoje czynności. Urząd ten mieści się w głównym budynku Magistratu na II. piętrze, od strony ul. Poselskiej. Podania i wnioski strop przyjmuje się do protokołu podawczego Urzędu między godziną 9 a 12 po południu, drzwi Nr. 13.

Polączenie Kraków-Poznań. Dyrekcja kolei państw. we Lwowie ogłasza: Na zasadzie układu uruchomiono bieg wagonów bezpośrednich między Krakowem a Poznaniem przez Śląsk Górny przy pociągach osob. nr. 26 i 25 (odjazd z Krakowa: codziennie o godz. 19 min. 10; przyjazd do Poznania o 11 min. 15 dnia następnego. Wyjazd z Poznania o godz. 14 min. 44, przyjazd do Krakowa dnia następnego o godz. 6 min. 45). Odnośnie do przejazdu osób tymi wagonami obowiązują następujące przepisy: W wagonach bezpośrednich zajmować mogą miejsce tylko podróżni jadący z Polski do Polski przez Śląsk Górny za osobnym zezwoleniem, wydanym przez zawiadowcę stacji w Krakowie. Podróżni jadący z innych stacji i wsiadający do wagonów bezpośrednich w Krakowie lub na stacjach między Krakowem i Mysłowicami, muszą również posiadać zezwolenie zawiadowcy stacji Kraków. Zezwolenie powyższe mogą poszczególne urzędy kolejowe zamawiać telegramami służbowymi (bezpłatnymi). W razie przydzielenia żądanego miejsca zawiadania o tem zawiadowca stacji Kraków odnośny urząd kolejowy również telegramem służbowym; nieuwzględnione zamówienia pozostają bez odpowiedzi.

Dalsze przepisy ogłoszone są w odnośnych wagonach, a dotyczą zachowania się podróżnych podczas przejazdu przez Górny Śląsk. Podróżni nie potrzebują na stacjach granicznych wykazywać się paszportami, muszą jednak posiadać dowód tożsamości, zaopatrzonego fotografią. Co do tych podróżnych nie mają zastosowania żadne czynności cłowe w stacjach granicznych.

— W Twie Lekarskiem (Radziwiłłowska, 4) odbędzie się we środę dnia 9 bm. o godz. 8 wieczór posiedzenie naukowe, na którym zademonstrują chorych i pokazy Kol. Kol. doc. dr. Boronicki, prof. dr. Ciechanowski, dr. Glatcel, dr. Korelius, prof. dr. Latkowski, dr. Michejda, prof. dr. Nowotny, prof. dr. Piltz, dr. Reich, dr. Szymanowicz, doc. dr. Walter i dr. Wojciechowski.

— Nowa pieśń polska. Na pułkach księgarskich ukazał się nowy utwór muzyczny młodego kompozytora Michała Kucharskiego, pt. „Wiatr”. Część dochodu ze sprzedaży przeznaczona jest na plebiscyt.

— Występy Karola Adwentowicza. Teatr im. J. Słowackiego pozyskał na dłuższy okres czasu jednego z najznakomitszych dramatystów K. Adwentowicza. Z jego współudziałem grany będzie przedewszystkiem „Hamlet” Szekspira, upamiętniony niezwykłym sukcesem artysty na scenie krakowskiej w ostatnim roku przed wojną, dalej Rittnera „Don Juan”, będący świetnym popisem aktorskim Adwentowicza oraz jedną z nowych sztuk polskich. Rozpocznie cykl występów nie grany dotąd nigdy w Krakowie „Taniec śmierci” Strindberga, w którym Adwentowicz stwarza wstrząsającą do głębi mistrzowską w koncepcji postać kapitana Edgara. Zapowiedź występów świetnego artysty, mającego w Krakowie ogromne koło wielbicieli wywołała powszechne zainteresowanie.

— Z teatru „Bagatela” komunikują nam: Komedyje Picarda „Kiki” powtórzoną będzie dzisiaj jeszcze jutro i we czwartek. W rolach głównych pojawiają się pp. Nowacki, Wernick, Fritsche, i Elsnerówna. Wobec silnego zainteresowania się świetną komedią, pośpieszyć się należy z zakupem biletów. „Nieporównany Crichton”, fantazyja Barriera pojawi się ponownie w sobotę.

— Premiera w teatrze żydowskim. We czwartek dnia 10 bm. odegrana zostanie po raz 1-szy w Krakowie sztuka znanego autora Pereca Hirschbeina p. t. „Padlina” (Di Neweile).

— Komitet balu prawników donosi, iż osoby które z przyczyn od niego niezależnych dotąd zaproszeń nie otrzymały, zechcą łaskawie podać swe adresy do sekretariatu na ręce dra Palenke-
ra, ul. Floryańska 8 (kanc. adw. dra Schoenwettera).

— Obława wojskowo-policyjna. Onegdaj przez dzień cały trwała wielka obława wojskowo-policyjna, podczas której aresztowano kilkadziesiąt osób obojga płci podejrzanych o różne przestępstwa.

— Lichwiarskie sklepik. Sklepiarz przy ul. Długiej niejaki Dzidek sprzedaje mikroskopijnej wielkości bułeczki po 12 mk., podczas gdy znacznie większe dostać można w innych sklepach po 10 mk. Możeby się urząd walki z lichwą zao-
piekował tym paskarzem.

— Za sprzedaż fałszowanego masła (75 proc. wody) aresztowano Teklę Mrózek z Krzyżkowic i Maryę Tomezyk z Kurdwanowa.

— Złodziej cementarny. Wczoraj aresztowano Feliksa Bogusza, l. 57, znanego na bruku krakowskim opryszka. Powodem aresztowania na ten raz było, że Bogusz niszczył krzyże, pomniki i ogrodzenia grobów na cmentarzu rakowickim, zrabowane zaś kawałki żelaza sprzedawał.

— Kobieta-kieszonkowiec. Aresztowano Agatę Obruśnik l. 18, która p. Felicji Reinel skradła z kieszeni portfel z 2500 mk., p. Helenie Kempler zaś torebkę ręczną z 10.000 Mk.

— Wojownicza stróżka. Wczoraj zgłosił się na pogotowie ratunkowe majster szewski zamieszkały przy ul. Miodowej, p. Ignacy Pitsches z raną tłuczoną głowy. Ranę tę zadała p. P. stróżka domu Franciszka Lewczyk cegłą. Pogotowie ratunkowe udzieliło rannemu pomocy, awanturnicza stróżka zaś powinna się zająć policja.

— Wisielec. Wczoraj znaleziono na strychu domu l. 44 przy ul. Dietla wisielca. Lekarz pogotowia stwierdził już śmierć. Denat liczył w przybliżeniu l. 45, jest podobno Żydem. Nazwiska nie zdołano dotychczas ustalić.

REPERTUAR TEATRU M. J. SŁOWACKIEGO

Środa: „Orlątko” Rostanda.

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA”.

Środa: „Kiki”.

REPERTUAR TEATRU M. POWSZECIENEGO

Środa: „Bohater Kaukaski”.

REPERTUAR OPERY W NOWOSŁACIACH

Środa: „Miszka Magnat”.

REPERTUAR TEATRU ŻYDOWSKIEGO.

Środa: „Wesele na żart” (Benefis pp. Bozika i Weissbrodta)

Wykłady w Domu artystów (plac św. Ducha),
Linia A—B L. 39)

Środa: Konrad Winkler: „Kierunek mistyczny w sztuce dni ostatnich”, cz. II.

Odczyty w Muzeum przemysłowym imienia dra Baranieckiego:

Środa: Prof. Tadeusz Szafran: Technologia garn carska, część II.

Kollegium Wykładów Naukowych (Rynek główny, w zarządzie krakowskiego Związku literatów.

Środa prof. Uniw. Jag. dr Tad. Slnko: Wojna Chocimska i Illiada

Z kraju.

Mielec. Dnia 2. lutego odbyło się w sali kahału zgromadzenie w którym brali udział przedstawiciele wszystkich partii i utworzono komitet celem przeprowadzenia zbiórki na rzecz uchodźców ukraińskich. Tegoż samego dnia wieczorem odbyło się w bóżnicy drugie zgromadzenie, na którym w gorących słowach apelowali do uczucia zebranych p. Drillich i p. dr. Tafler, by składali hojne ofiary dla nieszczęśliwych braci. Apel nie pozostał bez skutku, gdyż suma na cel powyższy zebrana wynosi około 25 tysięcy Mp., przy-
czem bardzo znaczne stosunkowo datki złożyli niezamożni.

Dnia 4. bm. zebrały się z okazji kontroli na ulicy bandy chłopów, którzy każdego przechodnia żydowskiego częstowali swojemi pałkami, wydając przytem tonem pogardliwym okrzyk: „ha, to Żyd”. Niestety w tym dniu nie chodziły silniejsza patrol policyjny dla utrzymania porządku. Znamienne jest, że podobnie zachowywali się i studenci gimnazyjni. Każdego, który koło nich przechodził, przyjmowali wesółym okrzykiem: „to Żyd”, „to nie Żyd”, a każdego Żyda częstowali swą uszlachetnioną pięścią. Tą drogą apelujemy do św. Dyrekcji gimn. i do wszystkich p. profesorów, by poskramiali wybrki swych wychowanków i dali im wskazówki, jak należy zachowywać się na miejscach publicznych.

Pieniądze z Ameryki dla chalców. Między Tow. „Hias” a Central. Wydziałem Palest. w Warszawie doszło do porozumienia w następującej sprawie: Tow. „Hias” obowiązuje się posyłać do Ameryki telegramy do krewnych Chaluców i emigrantów palestyńskich, zarejestrowanych w Murze Centr. Wydz. Pal., aby im przysłali z Ameryki pieniądze na podróż do Palestyny. W tym celu „Hias” oddaje do rozporządzenia cały swój aparat biurowy na miejscu i w Ameryce. Pieniądze, które nadejdą do „Hiasu” dla Chaluców i emigrantów palest. zostają wypłacone na ręce Centr. Wydz. Pal. w Warszawie, który obowiązuje się z tych pieniędzy wyłożyć na koszty podróży, karty okrętowa, część przesiać do Jaffy, aby po wyładowaniu nie był pozbawiony środków utrzymania, a resztę wypłacić na miejscu w dolarach. Ci zaś emigranci, którzy już otrzymali pewne sumy na wyjazd do Ameryki, lecz zamierzają obecnie udać się do Palestyny, mogą w pewnych wypadkach otrzymać te pieniądze za pośrednictwem C. W. P. W każdym poszczególnym wypadku należy zwrócić się do C. W. P. w Warszawie, Maryańska 10.

Sekeya Przemysłowo-handlowa przy Centralnym wydziale Palestyńskim (Maryańska 10) udziela informacji osobom interesującym się zakładaniem przedsiębiorstw przemysłowych w Palestynie, kupnem lub dzierżawą ziemi, jakoteż nawiązaniem stosunków handlowych z Palestyną. Biuro Sekcyi jest czynne dla interesentów codziennie za wyjątkiem sobót i dni świąteczne od godz. 12 do godz. 2 po południu.

Dr. Poznański, wybitny uczyony i działacz syoński, znany długoletni kaznodzieja synagogi przy ul. Tłomackiej w Warszawie, zamianowany został przez gminę żydowską w Warszawie rabinem dla sfer postępowych.

Ludność Warszawy. Według danych biura rozdziału kart, w dniu 1-go marca br. ludność miasta Warszawy wykazała 907.637 uprawnionych do pobierania kart nie licząc wojskowych, rodzin oficerów, urzędników wojskowych, weteranów z 63 roku i ich rodzin oraz kolejarzy wraz z rodzinami i przejezdnych.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce naszego pisma, upraszamy o bezzwłoczne odnowienie prenumeraty na miesiąc marzec.

Ze świata.

Zgon publicysty żydowskiego. W Berlinie zmarł onegdaj w kwiecie wieku znany publicysta i działacz żydowski Fritz Mordechaj Kaufmann. Wychowany w otoczeniu asymilatorskim, zmarły wrócił z czasem do obozu żydowskiego, nauczył się po żydowsku i stał się odtąd jednym z najlepszych popularyzatorów języka, literatury i kultury żydostwa wschodniego w Niemczech. Przed wojną wydawał w Berlinie czasopismo „Freistaat“, a podczas wojny ogłosił szereg publikacji o literaturze żydowskiej i żydowskiej pieśni ludowej. Ostatnio wstąpił w szeregi organizacji poale-tyońskiej i jako kierownik urzędu opieki nad robotnikami żydowskimi w Niemczech działał nieustraszenie dla dobra imigrantów żydowskich w Niemczech.

Dr. Chaim Żytlowski, znany przywódca poale-tyonistów w Ameryce udaje się, jak donosi jeden z dzienników kanadyjskich, wkrótce do Anglii dla rokowań z angielską Labour Party w sprawie kolonizacji Palestyny.

Kongres antysemitów we Wiedniu. Porządek dzienny zwołanego, jak już donieśliśmy, na 11-13 b.m. kongresu antysemitów z Austrii, Niemiec i Czechosłowacji jest następujący: W pierwszym dniu omawiane będą sprawy uniwersytetów, szkół średnich i ludowych i wysłuchane sprawozdania delegatów o kwestyi żydowskiej. W drugim dniu obrad omawiany będzie „wpływ żydostwa na kulturalne, narodowe i gospodarcze życie, jakoteż na politykę“, w trzecim dniu „wpływ żydostwa na sztukę, literaturę i prasę“. Kongres ma przygotować zwołanie na jesień br. międzynarodowego kongresu antysemitckiego.

Mustafa Kemal Żydem? W niektórych londyńskich pismach pojawiła się wiadomość, jakoby przywódca nacjonalistów tureckich Mustafa Kemal Pasza nie był Turkiem, lecz Żydem, pochodzącym z sefardyjskiej gminy żydowskiej w Salonikach, którego praojciewie schronili się do Turcji przed prześladowaniami w Hiszpanii.

Dział gospodarczy.

OGRANICZENIE KONSUMCYI.

Na podstawie już dawniej obowiązujących ustaw i rozporządzeń zarządził Minister Apropozycji (Dz. U. Nr. 21) szereg ograniczeń spożycia artykułów żywnościowych, znosząc jednocześnie dotąd obowiązujące w tej materii przepisy.

Nowe rozporządzenie dąży do urzeczywistnienia kilku celów. Z jednej strony pragnie ono zatamować wszelką konsumpcję artykułów zbytkowych; następnie dąży do określenia pewnej maksymalnej (czasem i minimalnej) ilości produktów, które w zakładach ze spożyciem na miejscu jednej osobie podawać wolno; wreszcie reguluje jakość produktów w bezpośrednim interesie konsumentów. Z obszernego rozp. podajemy nast. najważniejsze przepisy:

Do wypieku pieczywa kontyngentowego (chleb żytni razowy, pyłowy, pszenny, w wadze po ½, 1 i 2 kg lub bułki pszenne o wadze najmniej 40 gr.) konieczne jest osobne zezwolenie władz admin. Do wypieku nie wolno używać odpadków młynarskich, mąki o prze-

misle ponad 90%, jaj, tłuszczów, cukru i innych składników słodzących. (Sprzedaż ciast jest więc zakazana). Do obiadów i kolacji wolno podawać i to tylko na zamówienie najwyżej 40 gr. pieczywa, do śniadań zaś 120 gr. Do słodzenia napoi, wyrobu lodów, omeletów i legumin nie wolno używać cukru.

Mleko (osobno lub łącznie z kaszą, czekoladą etc.) wolno podawać tylko między 8—10 rano i 7—9 wiecz. Śmietanki i kremów wogóle podawać nie wolno. Tylko w tych samych godzinach wolno podawać masło na zamówienie w ilości najw. 30 gr. (dwa kawalki). Używanie masła do wyrobu ciast, czekoladek etc. i do celów przemysłowych jest wzbronione.

Środy i piątki są dniami bezmięsnymi w zakładach ze spożyciem na miejscu (wolno podawać drób, dziczyznę i ryby — bo najdroższe). W te dni także wszelka sprzedaż mięsa jest zakazana. Jedna osoba spożywać może najwyżej jeden obiad, składający się najmniej z dwóch dań (zupy i mięsa lub ryby z jarzyną — jeśli komu zupa nie smakuje, musi wogóle z obiadu zrezygnować), a nie mogącego zawierać więcej niż jedno mięso o wadze 100 do 150 gr. Podawanie pochodzących z zagranicy cukierków, czekolady, marmelady, win, fig i innych owoców jest zakazane.

Na każdym stole winny się znajdować cenniki, podające ceny łącznie z usługą i wagą potraw i napis, że za przekroczenie rozp. ograniczających konsumpcję ulega karze również konsument. Kara ta — z orzeczenia Okręg. Urzędu Walki z lichwą wzgl. władzy admin. I. inst. — wynosi do miliona mk grzywny i do 6 miesięcy aresztu.

Projekt moratorium dla wierzycieli koronowych. Sejmowa komisja skarbowo-budżetowa wygotowała projekt ustawy, regulującej tymczasowo częściowo sposób spłat wszystkich wierzytelności zaciągniętych w rublach przed 1. VII 1917 r., w koronach austriackich i markach niemieckich przed 1. VII. 1918 r.

Projekt ów postanawia, że do czasu wydania ustawy, ostatecznie sprawę wierzytelności powyższych rozstrzygającej, w każdym zaś razie do 1. I. 1922 r. przysługuje wierzycielom odnośnym prawo nieprzyjmowania spłaty tych wierzytelności. Prawo to rozciągać się ma według projektu i na te wierzytelności, na których pokrycia zostały złożone odpowiednie sumy do depozytów sądowych z tego względu, że wierzyciele wzbraniłi się przyjąć spłatę długów, a do dnia ogłoszenia ustawy nie zapadły jeszcze w tych sprawach prawomocne wyroki sądowe, nakazujące wierzycielom przyjęcie tych spłat.

Projekt postanawia, że prawo nieprzyjmowania spłaty wierzytelności hipotecznych stosuje się do wierzytelności instytucji kredytowych, które udzielały pożyczek w listach zastawnych.

Projekt przewiduje, iż do dnia 1. I. 1922 r. może nie nastąpić jeszcze ostateczne uregulowanie sprawy spłaty wierzytelności rublowych, koronowych i w markach niemieckich zaciągniętych, wobec czego uprawnia Radę ministrów do przedstawienia mocy obecnej ustawy poza ów podany termin 1. I. 1922 r.

Projekt powyższy w niedługim czasie ma być przedmiotem obrad pełnej Izby sejmowej.

Zagubione towary i bagaże. Wobec stale napływających bezpośrednio do ministerium kolei adresowanych zgłoszeń, dotyczących odzyskiwania zagubionych towarów i bagaży, odszkodowań za zagubienie lub uszkodzenie przesyłek, zażaleń na nieprawidłowe pobieranie opłat karnych w pociągach i t. d., ministerium, w interesie reklamantów, wyjaśnia, iż tego rodzaju wystąpienia powinny być kierowane nie bezpośrednio do ministerium kolei, lecz, w zależności od miejsca wypadku, do właściwych dyrekcji kolei państwowych: w Warszawie, w Siedlcach, w Radomiu, w Krakowie, Lwowie, Stanisławowie, Poznaniu i Gdańsku. Jedynie podania w sprawach zasadniczych i rekursy lub zażalenia na niewłaściwe i niezadowolające, zdaniem osoby interesowanej, załatwienia reklamacji przez poszczególne dyrekcje, powinny być kierowane do ministerium kolei, jako do instancji wyższej.

Na Górnym Śląsku

do 7 niemieckich magnatów należy 286.697 hektarów, do 258 niemieckich większych właścicieli dóbr 589.905 hektarów, do 87.913 polskich chłopów tylko 71.976 hektarów. Tak wydatni Niemcy Polakom ziemię, ¼ do nich należy ledwie 1/3 jej części.

Izba handlowa polsko-węgierska komunikuje, że w sierpniu br. odbędzie się w parku Sobieskiego w Warszawie wystawa przemysłu węgierskiego.

Z niemieckich rynków towarowych. Z raportu, przesłanego krak. Izbie handlowej przez Radcę handlowego przy Poselstwie Polskiem w Berlinie podajemy parę danych, dotyczących się pierwszej połowy ub. miesiąca:

Stan rynku żelaza był w poszczególnych gatunkach odmienny. Na rynku rudy żelaznej dawał się nadal zauważalny zastój, ponieważ huta ze względu na zmniejszoną produkcję żelaza surowego spowodowaną zredukowaniem zaopatrzeniem w koks nie potrzebowały większej ilości rudy. Produkcja krajowej rudy żelaznej była pod względem ilości ta sama, co i poprzednio. Podaż

rudy zagraniczną była przy niskim poziomie cen, dość ożywiona. Na rynku żelaza surowego, zauważyć się dawały znaczne zasoby towaru zagranicznego. Stalownie i walcownie były wogóle dostatecznie zaopatrzone w pracę. Popyt na półfabrykaty był ze strony przemysłu przerabiającego nader ożywiony, tak iż w wielu wypadkach nie mógł być w całości pokryty. Zapotrzebowanie natomiast na szyny było w zupełności pokryte. Handel żelazem sztabowym odznaczał się wielkim ożywieniem, jakkolwiek przemysł przerabiający zdradzał pewną wstrzemięźliwość w nabywaniu towaru. Na rynku blachy daje się zauważyć ożywienie w obrocie cienką blachą. Handel rurami odznaczał się ożywioną tendencją, a ceny za śrut poszły znów nieco w górę.

Polepszenie waluty niemieckiej wpłynęło pozytywnie na stan rynku metali. Ze względu na teokoliczność oraz na zniżkową tendencję rynków zagranicznych, ceny miedzi obniżyły się dość znacznie. Podobnie też poziom cen i innych metali jak: cynku, cyny i ołowiu uległ stosunkowo zniżce.

Także na rynku bawełny, nici i tkanin ceny obniżyły się, tendencja panowała jednak dość spokojna.

Licytacje skór surowych, które się odbyły w nowym roku wykazują przeciętną zwykłą cenę skór końskich. Na rynku skór wyprawionych dawał się zauważyć dość ożywiony popyt na skóry kolorowe, podczas gdy handel skórami czarnymi był dość słaby. Cena obuwia nie uległa znacznym zmianom.

Z giełdy.

Kraków, 8 marca.

Obroty liczniejsze; tendencja nierównowadna, naogół jednak zwykła. Nieznaczna zniżka dotknięta Elektrowni w Sierzy i Automotorów, silniejsza P. T. H. Wybitniejszą była zwykła inycja papierów: Impexu, Żegluga. Parowozów II em (100 punktów), Sierza Górn. (200 punktów), Otko (200 p.) i Górka (300 p.). Z papierów lokacyjnych jedna transakcja: 4 ½ % Listy zast. Ziemska. Banku kred. po 94. Waluty i dewizy bez żadnych zmian.

Giełda krakowska z dnia 8 marca 1921 r.

Akcje bankowe:	ofiar	zadane	transak.
Bank Przemysłowy	Mk 608—	650—	
Hipoteczny	680—	740—	
Małopolski	750—	800—	
Gł. Ziemska Bank Kredytowy	700—	775—	
Powozyczny Bank Kredytowy S. A	200—	—	
Bank Związku Spółek Ziemskich	4200—	4500—	
Akcje Tow. handl. przem.			
Polakie Tow. handl. (P. T. H.)	1100—	1100—	1175—1100
Handl. Spółka akc. „Impexa“	675—	775—	680—
„Polakie Głob“ Tow. transportowo-handl.	2100—	2300—	
Żegluga Polska	950—	1030—	
Elektrownia	7200—	7700—	
Warsz. Ska akc. Budowy Parowozów I em	5600—	5200—	
Warsz. Ska akc. Budowy Parowozów II em	3700—	3600—	
„Lemiesz“ fabryka maszyn rolniczych	5500—	4400—	
„Trzebinia“ fabr. maszyn i narz. roln.	3100—	3400—	
„Automotor“ fabryka samochodów	2300—	2500—	2500—
„Górka“ fabryka cementu	2650—	2800—	2800—
Gł. akc. Zakłady Górn. Sierza	5900—	6200—	5900—
„Tepege“ Tow. dla przedsięb. górn. i hutn.	8700—	9200—	
Polakie omln	3100—	3300—	3150—
Elektrownia w Sierzy III em.	1900—	2100—	1975—1950
„Oikos“ T. A.	3900—	4100—	3950—4100
„Pozet“ Powozyczne zakłady budowlane	1200—	1400—	
Fabr. przetworów tłuszcz. w Trzebinia	2800—	3200—	3200—3300
„Krakus“ Zjedn. fabr. przetw. wyśkoków	3800—	4000—	3900—
Fabryka porcelany w Cielosławie	3900—	4100—	
Waluty i dewizy			
Gotówka		Waluta niemiecka	
Kupno		(banknoty)	
		Sprzedaz	
		Kupno	
		Czeki	
		wpłaty	
		Sprzedaz	
Banki St. Zj.	820—	860—	
Banki francuskie	60—	67—	
Banki niemieckie	13—	14—	65—
Banki austriackie	135—	120—	140—
Banki czesko-słowackie	1650—	1150—	190—
Bank rumuński	2050—	1150—	
Bank włoski	20—	32—	

Kursa końcowe giełdy w Zurychu 8 bm. (L):
 Berlin 9.55 (7 b. m. 9.80), Holandia 204.50 (205.10), Nowy Jork 5.97 (5.96.50), Londyn 23.26 (23.39), Paryż 42.75 (43.05), Medyolan 21.90 (22), Praga 7.78 (7.65), Budapeszt 37.½ (1.40), Bukareszt 8.15 (8.10), Warszawa 0.70 (0.65), Wiedeń 1.25 (1.27½), stepowane 0.90 (0.90).

Kursa dewiz we Wiedniu 8 bm.: (L) angielskie 2840—70, dolary 746—756, niemieckie 1180—1215, szwajcarskie 12650, włoskie 2750—2775, rumuńskie 1015—1025, polskie 86—87, czeskie 975—982, węgierskie 179—183.

Marka polska w Pradze 8 bm. 7.50, przekazy na Warszawę 8.50.

Marka polska w Berlinie 7.25

Trzecie czytanie ustawy konstytucyjnej w Sejmie.

Warszawa. PAT. Posiedzenie sejmu 216. Po odesłaniu do komisji projektów ustaw, przystąpiono do obrad nad wydaniem posłów Rączkowskiego, Perla, Schipera, Malinowskiego i. i. Izba we wszystkich sprawach bez dyskusji przychyliła się do wniosku komisji, aby posłów wymienionych nie wydawać. Przystąpiono następnie do trzeciego czytania ustawy konstytucyjnej.

Sprawozdawca poseł Dubanowicz zawiadamia, że na podstawie wniosków podkomitetu 5 członków komisja dokonała rewizji ustawy pod względem prawnym i redakcyjnym, uwzględniając przytem liczne głosy rozmaitych instytucji, a także prasy. W niektórych wypadkach zakomunikowała komisja także zmiany merytoryczne. M. i. w artykule 9 zmieniono nazwę dotychczasową najwyższej izby obrachunkowej, na najwyższą izbę kontroli, w art. 10 dodano ustęp, że wniosek podlegający za sobą wydatki ze skarbu państwa, musi przewidywać także sposób pokrycia tych wydatków. W art. 23 (rozwiązanie sejmu) dodano ustęp, że termin nowych wyborów będzie oznaczony w uchwale sejmu po orędziu prezydenta po rozwiązaniu sejmu. W art. 38 (senat) większość zakwalifikowaną, mocą której sejm może odrzucić zmiany senatu, określono na jedenaście dwudziestych; większość ta wynosiłaby 77 głosów. W art. 36 (skład senatu) powiększono liczbę wyjątków przepisu obowiązującego, wymagającego, ażeby wyborca mieszkał przynajmniej jeden rok w okręgu wyborczym. Wyjątek ten dotyczy ma rolników, którzy korzystając z reformy rolnej przenieśli się gdzieś indziej, dalej robotników, którzy zmienili miejsce pracy, oraz urzędników państwowych, przeniesionych służbowo. Mniejszość komisji żąda skreślenia tych wszystkich wyjątków.

W rozdziale 3 większość komisji opuszcza dawny artykuł 43, według którego prezydentem mógłby być każdy obywatel państwa, który ukończył 40 lat i ta sama osoba mogłaby być powołana ponownie na stanowisko prezydenta. Mniejszość żąda utrzymania tego artykułu. Dawny artykuł 43 zredagowano tak, że nie będzie żadnej kategorii urzędników, która nie byłaby pokryta odpowiedzialnością ministra przed sejmem. W art. 51 (dawny 32) większość głosów, którą sejm może pociągnąć prezydenta do odpowiedzialności za zdradę stanu, pogwałcenie konstytucji lub przestępstwa karne zmieniono z dwóch trzecich na trzy piąte. W taki sam sposób zmieniono kwalifikacje większości w innych artykułach, n. p. przy określaniu konstytucyjnym odpowiedzialności ministrów. Nowy art. 66 (dawny 68) postanawia, że w artykule administracji państwowej przeprowadzona będzie zasada dekoncentracji; przedtem użyty był tu wyraz centralizacji. Dekoncentracja jest centralizacją biurokratyczną w tym sensie,

że cała władza rządu skupiona jest w ministerstwie, a niższe jednostki administracji nie posiadają istotnych funkcji, są tylko narzędziem wykonującym sprawy wyższej instancji. W rozdziale o sądownictwie, artykuł 85, (83) skreślono ustęp, że przestępstwo prasowe podlega sądom przysięgłym.

Z dalszych zmian zasługują na uwagę gruntowne zmiany art. 115 i 116, dotyczące stosunku państwa do wyznań niekatolickich. (Artykuły te podaliśmy przed kilku dniami w dosłownym brzmieniu — Red.).

Pos. ks. Lutosiawski poświęca część swego przemówienia sprawie praw obywatelskich i wywodzi m. i.: Uważaliśmy za konieczne dać w Rzeczypospolitej całkowite równouprawnienie mniejszościom narodowym. W swoim czasie z oburzeniem piętnowaliśmy zachowanie się niektórych obywateli naszego państwa, którzy drogą oszczerczej kampanii(?) uzyskali narzucenie nam haniebnego traktatu o mniejszościach. Traktat ten został nam podyktowany między innymi przez rząd angielski, który ma Irlandczyków, przez rząd amerykański, który ma murzynów, podczas gdy nasz naród ma w swojej przeszłości karty jasne i dzieje zupełnie czyste od prześladowań. Jeżeliśmy dali mniejszościom wszystkie prawa, to z tego nie wynika, abysmy chcieli z tej konstytucji zrobić świadectwo tej hanby traktatu o mniejszościach. Dlatego ograniczyliśmy liczbę przez konstytucję udzielonych im praw, które podkreślały ze szczególnym naciskiem prawa mniejszościom. Tak jak gdyby była możliwą wątpliwość co do ich istnienia w Polsce. Stojąc jednakże przed szczytami (i) zniesienia przed obecnymi musieliśmy niektóre z tych poprawek żydowskich przyjąć. Musimy jednakże stwierdzić, że troskliwość Żydów konstytucja nasza byłaby mniejszościom naszym zagwarantowała prawa, które nie stanowią, jak to jest w projekcie obecnym.

Wniosek ludowo-narodowy będzie głosował za poprawką narodowego chrześcijańskiego klubu robotniczego, aby zagwarantować, że prezydentem może być tylko Polak i katolik, posiadający wiek ten sam, który obowiązuje dla senatora. Mowca motywuje swoje stanowisko.

Na tem dyskusję przerwano.

Poza porządkiem dziennym załatwiono jeszcze sprawę

zmiany statutu górnośląskiego.

Bez dyskusji uchwalono uzupełnienie ustawy konstytucyjnej, zawierającej statut organiczny dla województwa górnośląskiego, zapewniające tej dzielnicy szeroki samorząd. (Brzmienie odnoszących zmian podaliśmy po przyjęciu ich w komisji konstytucyjnej. — Red.).

Następne posiedzenie w czwartek o 4-tej popoł.

Kandydat na ministra pracy.

M. Warszawa. (Telefonem). Jako najpoważniejszy kandydat na stanowisko ministra pracy i opieki społecznej wymieniany jest inż. Jankowski, członek zarządu głównego N. P. R.

Reorganizacja ministerstwa spraw wojskowych.

M. Warszawa. (Telefonem). Dzisiejszy „Przebieg Wieczorny” podaje szereg wiadomości o mającej wkrótce nastąpić reorganizacji ministerstwa spraw wojskowych. Ministerstwo ma zostać podzielone na dwie części, a mianowicie na część ściśle wojskową i część administracyjną. Na czele tej ostatniej ma stanąć obecny wiceminister skarbu dr. Ignacy Weinfeld.

Wczoraj odbyło się posiedzenie Rady wojennej na którym generałowie Rozwadowski i Sikorski wystąpili z planem reorganizacji ministerstwa spraw wojsk.

W kołach politycznych wymieniają gen. Sikorskiego jako przyszłego wiceministra spraw wojskowych w miejsce gen. Michaelisa. Nominacja gen. Sikorskiego oczekiwana jest w najbliższych dniach.

Zażegnanie konfliktu polsko-gdańskiego.

M. Warszawa. (Telefonem) W związku z trudnościami, jakie wyłoniły się podczas rokowań polsko-gdańskich rząd polski usiłuje starać się by sprawy sporne zostały załatwione polubownie. W tym celu projektowana jest konferencja przewodniczących obu delegacji.

Oferta Rotszyldów frankfurckich do rządu polskiego.

Warszawa. (Tel. wł.) Warszawski korespondent „Timesa” donosi, że rząd polski otrzymał od firmy Bracia Rotszyld w Frankfurcie nad Menem, propozycję sfinansowania odbudowy wielkich warsztatów kolejowych w Pruszkowie. Warsztaty te najlepsze w Polsce, zostały niedawno przed wojną wystawione, lecz przez ustępujące wojsko rosyjskie w r. 1915 zniszczone. Rotszyldowie chcą się podjąć odbudowy tych warsztatów i oddania ich rządowi polskiemu po 15 latach, ale pod warunkiem, że do tego czasu warsztaty te używane będą do budowania i reparowania lokomotyw dla kolei rosyjskich.

ZBIOROWA
WYSTAWA DZIEŁ
ADOLFA BEHRMANA
 w Salonie Malarzy Polskich
 Henryka Frishta
 w Krakowie, ul. Floryańska 37, I. p.

Z kim Polska będzie graniczyć na wschodzie? Z obrad konferencji pokoj. w Rydze.

M. Warszawa. (Telefonem). Z Rygi donoszą: W preliminarych pokojowych oraz przyjętym przez obie strony 2-gim artykule traktatu pokojowego jest powiedziane, że Polska graniczy od wschodu z republikami białoruską i ukraińską i rzeka się ziem, położonych na wschód od ustalić się mającej granicy na rzecz Białorusi i Ukrainy. Tymczasem wczoraj zawiadomili delegaci sowieccy przedstawiciele Polski, że socjalistyczna republika białoruska składa się tylko z 5-ciu powiatów, a mianowicie z powiatu mińskiego, borysowskiego, bobrujskiego, mozyrskiego i słuckiego. Bolszewicy zażądali zmiany już ustalonego art. 2 traktatu pokojowego w tym duchu, że Polska graniczyć będzie również z wielką Rosją. Granica ta według propozycji sowiektów będzie się ciągnąć na przestrzeni 150 wiorst.

Sprawa zwrotu zabytków.

M. Warszawa. (Telefonem). Z Rygi donoszą: Ostatnie posiedzenie komisji redakcyjnej miało przebieg burzliwy. Podczas omawiania sprawy zabytków bolszewicy proponowali początkowo zwrot Polsce jedynie tych zabytków, wywiezionych z Polski, które są produktem kultury i wytwórczości polskiej. Po ostrej wymianie zdań zgodzono się ostatecznie, że zwrócone zostaną wszystkie wywiezione zabytki, z wyjątkiem zabytków stanowiących dorobek kulturalny Białorusi i Ukrainy.

Prof. Aszkenazy przyjęty przez Milleranda.

M. Warszawa. (Telefonem). Z Paryża donoszą, że delegat polski przy Lidze nar., prof. Aszkenazy, był 6 b. m. przyjęty na posłuchaniu u prezydenta republiki Milleranda, z którym omawiał szczegółowo wszystkie sprawy polskie, związane z działalnością Ligi narodów. Prezydent Millerand przyjął prof. Aszkenazego bardzo życzliwie.

Warszawa. PAT. Delegat polski przy Lidze narodów, prof. Aszkenazy, zawiadomił, że w tych dniach przybędzie do Warszawy.

Pokrzyżowane plany Hardinga.

Londyn. PAT. „United Telegraph” donosi z Nowego Jorku: Pisma ogłaszają, że plan Hardinga restytuowania stosunków pokojowych z Niemcami został pokrzyżowany przez przesilenie w kwestyi odszkodowań. Harding jest zdania, że przyjęcie rezolucji Knoxa w chwili, gdy alianci mobilizują przeciwko Niemcom, aby zmusić je do uskutecznienia odszkodowań, mogłaby koalicja uważać za afront przeciwko sobie. Z tego powodu wytlómaczył on senatorom, że na razie należy załatwić traktaty z państwami Ameryki środkowej i południowej, a z rezolucją pokojową Knoxa należy czekać, ponieważ Niemcy mogłyby apelować do Stanów Zjednoczonych o przywrócenie normalnego stanu.

„Konstytuanta” rosyjska do Hardinga i Hoovera.

Paryż. PAT. (W. B. K.). Rosyjski komitet parlamentarny w Paryżu wysłał do prezydenta Hardinga i ministra Hoovera telegram, w którym donosi o buncie ludności w Kronstadzie, przeciwko niemożliwej do zniesienia tyranii sowiektów i prosi, by ludności uciskanej przyszli z pomocą przez wysłanie środków promocyjnych i innych niezbędnych artykułów zapotrzebowania.

Drobne ogłoszenia.

Poszukuje się zdolnej sily z praktyką biurową do kantoru Rraci Saffier, Kraków, Pl. Dominikański 1. 608

Spółnika z wielkizym kapitałem dobrze prosperującego hurtownego składu towarów bławatnych w obszernym lokalu przy ruchliwej ulicy. Zgłoszenia pod „Kapitalista” do Administr. Nowego Dziennika. 631

Rechalterowi pulynowanemu o cennym wykształceniu komercyjnym wskaże stała, dobrze płatną posadę w pierwszorzędnym instytucji. Zgłoszenia pod „Mercur” przyjmują Admin. Nowego Dziennika. 419

Przyjmie lekcyę w zakresie trzech klas wydziałowych. Wiadomości w Admin. Nowego Dziennika. 585

Nie zwlekać z zakupem!

Nadeszły w najlepszym gatunku **LAKIERKI**

w kilku fasonach po mk. 3900, pantofelki gumowe w różnych fasonach po mk. 2600, 2975 i wyżej.

Poleca się **BUCIKI** również czarne, białe, wiskinowe, bordo, cieliste, brązowe, popielate, kawowe itp. — Znana solidna firma **GIZELI BRAND, Kraków, Starowińska 6.**

Mam duży lokal

przy bardzo ruchliwej ulicy i szukam spółnika z wielkizym kapitałem. Zgłoszenia od godz. 9—3 pop. przy ul. Krzywiej 1. 9. parter na lewo. 637

Panna

do rocznego dziecka, bardzo do brze z tańcem dzieckiem obchodzić się umiejąca, znajdzie umieszczenie na dogodnych warunkach. Osobiste zgłoszenia od 7—1 popoł. w Podgórzu, ul. Twardowskiego 15. I. p. na prawo. 411

Sok malinowy

surowy (Succus) kupuje w większych ilościach: F. Weindling, Kraków-Podgórze, Brodzinskiego 4. 639

Mundantki

biurowej poszukuje kancelaryjną adwokata w Krakowie pl. W.W. Świątlich 8. I. p. 418

POKOST szluczny, jasny la w beczkach oraz farby olejne i dziełowe dostarcza „Oleju” fabryka przetworów chemicznych. Telefon 2328 Kraków, Wrzesińska 8. 362

Kompletne urządzenie

mechanicznej fabryki cbiwła jakoteż motor Diessla (Diesselmotor 33 P. S.) do natychmiastowego odstąpienia. Informacyi udziela Rudolf Wrana, Hotel Monopol, Kraków. 649

METALE półszlachetne KUPNO I SPRZEDAŻ

Słowiu, cyny, cynku, białego metalu z zagwarantowaną zawartością cyny, antymonu, miedzi, miedzi i t. p. we formie blach, rur, sztang i bloków poleca ze składu

Spółka dla obrotu artykułami technicznymi

Sp. z ogr. odp. 416

we Lwowie, ul. Kościuszki 8. I. p.

LABORATORYUM KOSMETYCZNE FRANCISZKI BUDZIĄSZEK

w Krakowie, Grodzka 3, I. p.

połącza: 662

LYGJA CHRZAN, środek przeciw łupieżowi i wypadaniu włosów.

LYGJA PUDER KOPANOWY, usuwający tłuszcz i przyspieszający porost włosów.

LYGJA BIAWATEK, nadający oczom niezrównany czar i blask.

LYGJA KWIAT JASŁONI, do rozjaśniania włosów.

LYGJA RÓŻ, nadający naturalny rumieniec.

LYGJA PASTA Z RÓŻ, do pielęgnowania twarzy.

LYGJA PUDER DO TWARZY.

LYGJA KURACJA LUSZCZKOWA TWARZY.

LYGJA PŁYN do poczerzenia brwi, rzęsów i wąsów na stałe.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

LYGJA PŁYN przeciw robactwu we włosach.

DACHÓWKI
wszelkiego rodzaju dachówek dostarcza
Biuro „ROLIT” Kraków
Dietlowska 95. — Telefon 3265.

Pięć lat gwarancji
dajemy na zakupione u nas nowe amerykańskie maszyny światowej sławy marki:
ROYAL STANDARD
model 10
prosimy żądać oferty i prospekta
od firmy: **„ROYAL”**
Kraków, ulica Floryańska 49. Telefon 1577.

MATURA Kraków Grodzka 32/11
Sekretaryat czynny od godz. 9—1 i od 4—8. Kierownik fachowy prof. R. Butrymowicz przyjmuje od godz. 5—6
I. Kursa gimnazyjalne i realne) 1-roczone
II. Kursa seminaryjalne zupełnie odrębne) 2-letnie
III. Kursa dla reprobowanych.
IV. Kursa przygotowawcze do egzaminów z kl. V. i VI. szkół średnich.
V. Kursa 4-klasowej niższej szkoły średniej.
VI. Kursa wydziałowe dla P. T. Nauczycielstwa.
VII. Kursa korespondencyjne wprowadzone przez nasz zarząd, po raz pierwszy w Polsce przygotowują do matury oraz egzaminów wstępnych za pomocą wykładów pisemnych i przesyłanych co 2 miesiące.
Kursy te są jedyną tego rodzaju instytucją i umożliwiają dokładną naukę bez potrzeby zmiany miejsca stałego pobytu.
Uczą profesorowie krakowskich szkół średnich i seminarjów nauczycielskich.
Wszelkie porady naukowe, informacyjne prospekta bezpłatnie. 2100

Zawiadamiam, że przyjmuje już **kapelusze damskie do przefasonowywania** według otrzymanych najnowszych modeli paryskich. Z powodu znacznych zamówień na nowe kapelusze wkrótce zmuszony będę wstrzymać przyjmowanie kapeluszy do przefasonowywania.
W interesie Szan. P. T. Klientki leży, by kapelusze już teraz oddawała do przefasonowywania. 441
FABRYKA KAPELUSZY DAMSKICH S. WIENER, Kraków, Stradom 5.

Prawdziwa uczelnia pisania na maszynach systemem amerykańskim jest tylko u **LUDWIKI AKSMANA** Kraków Tel. 32-38 Szewska 10 441

Ważne
dla pp. Hurtowników, Szwerców i dla Kooperatyw.
Zawiadamiamy niniejszem, iż otrzymaliśmy świeży **znaczny transport SKÓR**
podeszwianych w połówkach i kraponach, jak również **chromowych i gemzowych (chevreak)**, czarnych i kolorowych znanej firmy
„GRISON” w Paryżu której wyłączną reprezentację posiadamy na Kongresówkę, Małopolskę i Wielkopolskę. 393
SPRZEDAŻ PO CENACH PRZYSTĘPNYCH.
— Dom — **Michał Róg**
Handlowy **Warszawa, Leszno 13, Tel. 10-94**

Pierwszorzędne metalowe żarówki elektryczne (oszczędnościowe)
we wszystkich typach.
Zastępstwo i stałe bogato zaopatrzone składowanie
HENRYK DORTHEIMER
Biuro Techniczne i Elektrotechniczne
Kraków, ulica św. Tomasza L. 8.

Najbardziej skuteczny środek dla cierpiących na PRZEPUKLINĘ
(dla Damsów, Panów i dzieci).
Każde, choćby najstarsze przepukliny, nawet gdy operacyjni paski nie pomogły, leczymy zupełnie po osobistym przedstawieniu się bezboleśnie i skutecznie bandażami nowego patentu. Wynalazku mego i prof. Dra Baskak'a (Dyrektora szpitala św. Szaregana i p. docenta w Budapeszcie). — Dla Panów damskich obowiązuje. — Patenty we wszystkich państwach. 228
M. TILLEMANN, Kraków, ul. Józefa 4
(obok Hotelu „Wiktoria”).

WORKI
różnego gatunku i płachty
kupuje i sprzedaje
LANDAU I FEINSINGER
Lwów, ul. Sykstuska L. 58a.
Magazyn w pasażu Hryniana (Colossum). 441

Przyjdymy Krakowskiej Gminy izrael. ma zamiar zakupić na święta Wielkanocne **znaczniejszą ilość ziemniaków.** 412
Oferenci zechcą oferty wnieść do sekretariatu Gminy izrael. w Krakowie, Skawińska L. 2. do dnia 20-go marca 1921 włącznie.